

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. VII. Character de potentia ordinaria, est indelebilis, etiam post mortem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

CONCLUSIO VII.

Charakter de potentia ordinaria est indelebilis, etiam post mortem.

105. Characteris indelebilis non recte ex Sacramentorum non iterabilitate colligitur contra Lugonem.

Quod de facto non deletur in hac vita ad minus probant verba Conciliorum supra conclus. 5. citata. At verò quomodo hoc colligatur ex eo, quod illa Sacramenta reiterari nunquam possunt (ut vult Cardinalis Lugo supra n. 66.) non satis video; foret lumen aliquod adferet consequentiæ probatio: Quia alioquin (inquit) vel ille homo deberet iterum baptizari aut ordinari, vel certè esset Christianus, vel Sacerdos absque characteri, & per consequens à principio potuisset esse talis sine illo. Adhuc parva lux; quippe juxta eundem Auctorem ibidem n. 5. non bene videtur argui ex eo, quod iterari non possint, quod imprimant characterem. Probat: nam consecratio calicis vel Ecclesiæ, ac etiam prima tonsura iterari non possunt, & tamen non imprimunt characterem. Præterea docet n. 7. sic Deum statuere potuisse decreto immutabili, quod ille, qui semel accepisset potestatem sacerdotalem, nunquam eam perderet; unde fieret, quod illa potestas reiterari non posset, etiamsi non imprimeret characterem.

Si ergo à principio potuit homo esse Christianus vel Sacerdos absque characteri, idque immutabiliter; cur non etiam per characterem delebilem sive transeuntem, si Deus ita ordinasset? Unde Concilia non inferunt indelebitatem ex non iteratione, sed è converso ex characteri indelebili initerationem. Equidem supposita voluntate Christi, quâ voluit hominem fieri & manere Christianum vel Sacerdotem per signum aliquod intrinsecum, rectè ex initeratione Sacramentorum inferitur indelebilis characteris. Et forte hoc solum voluit præfatus Auctor.

106. Radix indelebitatis characteris est voluntas divina.

Radix ergo indelebitatis hujus signi est voluntas divina; quemadmodum eadem voluntas in sententia Doctoris Subtilis est tota ratio delebitatis gratiæ sive charitatis; siquidem quod nullâ ratione physicè produci potest à causâ creatâ, neque per eam potest physicè destrui. Sicuti ergo Deus decrevit gratiam annihilare ad præsentiam peccati mortalis, quia peccator indignus est amicitia divinâ; ita potuisset, si voluisset, decernere, ut ad quod-

libet peccatum vel ad certum aliquod in specie v. g. infidelitatem, destrueretur demeritorie character Baptismi; ad externam professionem falsæ fidei, character Confirmationis; ad indignam collationem Ordinis sacri vel sacrilegam administrationem cuiuscumque Sacramenti, character Ordinis. Noluit autem, quia voluit etiam animæ peccatrici characterem primò imprimere: at sicuti noluit gratiam peccatori actuali infundere; ita quoque voluit, ut per quodlibet peccatum mortale habita demeritorie amitteretur, & instituit Sacramenta, per quæ amissa posset recuperari.

Hinc bene respondet Scotus supra q. 9. n. 20. ad tertiam rationem pro opinione negante characterem, quæ erat talis: Non videtur probabile, quod alicui, qui non tantum est in peccato mortali, sed in illo actu peccat mortaliter, Deus conferat donum suum; & hujus probatio est; quia Dei perfecta sunt opera, Deut. 32. v. 4. & ideo nullum curat, quem non perfecte curat: impius enim est à Deo imperfectam sperare veniam; nullum ergo donum suum dat alicui actualiter tunc peccanti mortaliter.

Respondet (inquam) Doctor: Potest dici, quod Deus peccanti mortaliter in ipso actu, quo peccat mortaliter, confert aliquod donum suum: quia non vult Sacramentum suum (nota, non vult) quod verè ab eo suscipitur, esse vanum, & ita vult ibi aliquem effectum causare: non autem ultimum, quia indispotus est. Et cum probus, quod perfecte curat, concedo quando curat: sed tunc non curat, immo tantum disponit istum, sive preparat ad curationem: & concedo quod perfecte preparat; intellige quantum est ex parte Sacramenti, ut posita dispositione subjecti, statim conferat gratiam.

Et istud (prosequitur) est rationale, quia licet in actionibus beneplaciti circa personas privatas forte non conferat dona sua pertinentia ad salutem illius persona, nisi perfecte sanando illam personam: in actibus tamen universalibus concomitantibus remedia sua universalia, cuiusmodi sunt Sacramenta, rationale est, ut aliquos effectus universales ordinaret causare cum talibus remedijs: non autem ultimos, quia non omnes recipientes illa remedia, sunt ad hoc idonei.

Ex quo ulterius intelligimus de absoluta Dei potentia characterem non esse indelebilem, ut ibidem tradit Doctor, inquit: Breviser dico, quod nulla forma potest esse in anima, alia ab anima, quam non possit Deus de potentia absoluta delere, sicut posterius à priori, quia in hoc nulla potest inveniri contradictio. Sed character, si ponatur, hoc modo est indelebilis quia

104. ordinatio

107.

Deut. 32

Scotus.

108.

De absolute Dei potentia non est indelebilis

Sect. 4. De Causa & effectu Sacram. Concl. 7. 91

quia nec virtute alicuius creatura; patet, quia est forma supernaturalis (quae non habet contrariam, à qua physice expellatur) nec potest virtute divina deleri de potentia eius ordinata; quia ordinavit nullam formam supernaturalem delere, nisi propter aliquod demeritum inherens anime: respectu autem characteris delendi nulla potest esse causa demeritoria (stante praesenti Dei ordinatione) quia imprimatur in actu peccandi mortaliter, idque independenter ab omni actu voluntatis; imò licet cum voluntate suscipiendi Sacramentum conjungeretur voluntas contraria non recipiendi characterem: minus ergo qui semel voluntate expressa eum recepit, potest pro libitu postea abjicere; signum namque servitutis aut militiae humanae liberum est in accipiendo, at non in rejiciendo.

Porro conveniens fuit Deum ita instituisse characterem; si enim potestas moralis suscipiendi & conficiendi Sacramenta, quae characteri ex praesenti ordinatione est annexa, perderetur per peccatum, deberent homines saepius rebaptizari, quod est inconveniens, quandoquidem Baptismus sit institutus ad representationem mortis & resurrectionis Christi, quae nunquam debuerat repeti. Deinde nunquam essent homines certi an valide susciperent Sacramenta, v. g. Pœnitentiae, nisi essent certi quod essent in gratia, adeoque haberent characterem. Denique multi Sacerdotes Sacramenta invalidè conferrent in magnum Christianorum detrimentum, & deberent cum scandalo reordinari. Potuisset quidem Deus ablato characterè relinquere praedictam potestatem (ut dictum est) sed & hoc est inconveniens, quia character est signum hujusmodi potestatis, & non confertur nisi propter illam.

Restat ultima pars conclusionis, quae est communis, quàmvis non sit fidei, sicut prior: eò quod non videatur fuisse mens Conciliorum hoc definire, cum de hoc non fuerit controversia cum haereticis. Probat autem maximè ex praxi Ecclesiae, quae non solet resuscitatum à mortuis denuò baptizare, confirmare vel ordinare, & tamen permittit Sacramenta recipere ac conficere.

Dicere verò, Deum in resuscitato reproducere characterem, vel conservare in eo, quem novit resuscitandum, est ponere miraculum sine sufficienti ratione; si enim ex natura sua perit, cur non dicitur Sacramenta illa esse reiteranda? Quemadmodum religiosus, aut conjux reviviscens, manet solutus voto aut vinculo, nisi denuò

voceat aut contrahat; quippe votum aut vinculum matrimonij ex natura sua solum durat usque ad mortem.

Dices: Si beatus resurgeret & rediret ad statum viatoris, Deus i. funderet ipsi novum habitum fidei. Respondeo: quia aliunde constat priorem habitum in patria fuisse evacuatum ob status ac luminis perfectionem; de quo in materia de Fide. Docet insuper Concilium Trident. sess. 6. cap. 7. hominem viatorem in justificatione hæc omnia simul insula accipere Fidem, Spem & Charitatem; vel ergo beatus non resurgit justus, vel retinet lumen gloriae, aut certe Deus, absque tamen novo miraculo, infundit habitum fidei eundem, vel numero diversum.

Certum autem est, hominem posse justificari absque impressione characteris, per contritionem scilicet perfectam, aut amorem Dei super omnia, ante realem susceptionem Baptismi. Aliunde etiam non constat per mortem characterem impressum amitti; manet siquidem subjectum, quod est sola anima, salvum. Aliud est quando destruitur calix consecratus; eo ipso enim amittitur consecratio; quia definit esse compositum artificiale, cui toti entitas illa moralis ahaeret.

Sed inflas: Damnati indigni sunt dono supernaturali, teste Dionysio de Divinis nominibus cap. 4. ubi dicit, demones carere omnibus divinis donis tam secundum habitum, quam operationem. Unde in damnatis nulla reperitur fides, nisi quandoque naturalis: nam (ut bene D. Augustinus lib. 9. de Civit. cap. 21.) *Immutat ergo (mysterium Incarnationis) demones, non per id quod est vita aeterna & lumen incommutabile, quod illuminat pios; eis vivendo per fidem, quae in illo est, corda mundantur: sed per quadam temporalia sua virtutis effecta &c.* Deinde character tam in damnatis, quam beatis erit otiosus; quippe post mortem non manet potestas suscipiendi vel conferendi Sacramenta; etiam post generalem resurrectionem, quia pro solis viatoribus Sacramenta instituta sunt; ergo sicut in patria destruitur fides habitualis propter ejus otiositatem, ita quoque character.

Respondeo ad primum, nullum ostendi inconveniens in eo, quod Deus conservet in damnatis qualitatem aliquam supernaturalem, quando illa ipsis servit non ad gloriam, sed ad majorem confusionem. Etenim sicut ignominiosum est in Republica civili militem non pugnasse, Principem tyrannicè rexisse; ita

M 2 valde

Secus de ordinata.

Illius contentia.

109. Character est etiam indelebilis post mortem.

Obiectio

110. Et instantia solvantur.

Trident.

Obiectio

111. Obiectio quod damnati sint indigni dono supernaturali.

S. August.

Et quod character tam in damnatis, quam beatis erit otiosus.

Respondeo ad primum.

valde confusibile est in Republica Ecclesiastica, militem Christi fidem ejus negasse & oppugnasse, civem bona communia, puta Sacramenta & suffragia, contempnissse; denique Principem & Praefectum bona communia Ecclesiae non dispensasse, sed dissipasse. E contra verò quemadmodum honorificum & gloriosum est munia Republicae civilis strenuè obivisse, ita ut etiam scripturam homines honoris causâ retineant domi suae insignia & scripturas dignitatum, quas habuerunt, etiam postquam officio functi sunt; simili ratione oportuit in Beatis permanere characterem, non ad operandum (non enim est qualitas physice operativa) sed tanquam signum potestatis & gratiae acceptae ac bene impenae; permanere (inquam) oportuit in majorem illorum gloriam.

Responde-
tur secundò.

Ex quo patet responsio ad secundum; fides siquidem habitualis qualitas est physice operativa, & ad operandum principaliter à Deo infusa; cessante autem fine, id est, operatione, in damnatis quidem propter eorum indignitatem (status quippe damnationis est status summè miseriae) in beatis verò propter status ac luminis perfectionem, congruum fuit ut etiam effectus cessaret: porro character (ut jam dixi) non imprimitur à Deo principaliter propter operationem, neque est qualitas physice operativa, sed in signum potestatis acceptae, sive distinctivum unius ab altero, sive rememorativum, non tantum

Scotus. (ut advertit Scotus supra quaest. 9. n. 19.) propter illos, respectu quorum habet rationem signi ducens in rationem signati sed habet rationem signi rememorativi propter ipsum qui suscipit. Et quod obijcitur (inquit) quod Deus posset cognoscere orem suam sine signo, non obstat; quia etiam potest eam nosse cum signo. Beati etiam & damnati possunt istam nosse signatam, quam non cognoscerent non signatam: quia in beatitudine ad maiorem gloriam, & in damnatione ad maiorem confusionem.

Videant alij, quomodo damnatis erit ad opprobrium permanentia characteris à toto sodalicio invisit, cum supernaturalia (inter quae character communiter computatur, utpote cujus effectio est supra naturam, sicut dicitur) naturaliter secundum ipsos videri non possint.

112.

Qualiter
damnati vi-
deant cha-
racterem.

Dices: Esto videant damnati in sententia Scoti characterem, quamdiu intellectus eorum in intelligendo non dependet à phantasmate, saltem post resumpta corpora amplius non videbunt. Respondeo: poterunt tunc habere notitiam

rememorativam; poterunt discere à demonibus id eis exprobrantibus: quod etiam fiet in die iudicij.

Hucusque de existentia characteris, ejus subiecto & indelebilitate. Non tango divisibilitatem aut indivisibilitatem, quae parvi momenti est, & de qua nihil certò constare potest; sed venio ad essentiam sive entitatem, & quaero, an sit realis, an rationis? relativa, an absoluta? Pro resolutione subijcio conclusionem octavam, quae sic se habet:

CONCLUSIO VIII.

Character non est relatio realis, multò minùs rationis; sed forma realis absoluta.

Hæc conclusio multis recentioribus apparet esse contra Scotum: sed nescio utrum Scotum vel leviter inspexerint, primo quippe intuitu vidissent problematicam ejus resolutionem his verbis conceptam & expressam 4. dist. 6. quaest. 10. num. 13. Ad quaestionem potest dici, quod sicut non potest probari aliquam formam realem imprimi in susceptione Baptismi aliam à gratia & virtutibus, & hoc neque per rationem naturalem, neque etiam per rationem evidentem ex creditis manifestis: ita non potest probari characterem, si ponatur forma realis, esse formam absolutam realem, vel respectivam: quia utrinque salvari potest, quod sit scilicet forma respectiva, vel quod sit forma realis absoluta. Si ponatur, non potest evidenter improbari: quaedam enim sunt satis rationabiliter concedenda de characterem si ponatur esse utpote quod est forma spirituali impressa à Deo cuicumque suscipienti Sacramentum non iterabile; & quod ex institutione divina efficaciter significat gratiam illius Sacramenti; & quod disponat ad eam, quia est in eodem susceptivo & ab eodem agente, & forma prior & imperfectior; & quod sit indelebilis, cum non habeat causam demeritoriam corruptivam; & quod sit signum memorativum respectu susceptionis Sacramenti, quae praterijt; & signum configurativum, id est, signans obligationem animae ad Christum. Quod etiam sit forma assimilativa alteri suscipienti Sacramentum, & ab eo distinctiva, qui non suscipit.

Hæc omnia, quae videntur rationabiliter concedenda de characterem, si ponatur forma realis absoluta, possunt salvari, si ponatur respectus realis per modum praedictum, sicut si est forma

113.
An charac-
ter sit rela-
tio realis,
vel forma
realis abso-
luta, proble-
maticè dis-
putat Sco-
tus.